

de opvoedvraag Maaike Bezemer

Hoe deel je al je spullen én je eigen mama met het nieuwe stiefgezin?

Een moeder van twee zoons gaat samenwonen met haar nieuwe vriend, die ook twee jongens heeft. Hoe kan ze het goed doen voor alle vier?

De vader van haar kinderen en zij zijn 3,5 jaar geleden uit elkaar gegaan. Sinds anderhalf jaar heeft ze een nieuwe liefde. "Die ken ik via de kinderen. Hij woont tegenover mij, ook gescheiden. Onze jongens hebben dezelfde leeftijd (vijf en zeven) en zijn vriendjes."

Deze zomer trekt hij bij haar in, en om de week ook zijn jongens. Hij heeft co-ouderschap met zijn ex. "Iedereen is blij en dat is op zichzelf al een cadeau."

Wel vraagt moeder zich af hoe ze de samenvoeging het beste kan aanpakken. Er is al een deal over de kamerindeling. "Mijn jongens hebben een eigen kamer, maar straks gaat de jongste bij de oudste, zodat hun stiefbroertjes op de andere kamer kunnen. Ze zijn daar wel oké mee, want ze krijgen elk een hoogslaper met daaronder hun eigen plek. Hoe klein ook, ik denk dat dit belangrijk is."

Vanmorgen zaten haar zoons huilend aan de ontbijttafel toen ze vertelde dat de derdehands bank ruimte gaat maken voor een grotere. En er zullen meer spulletjes richting kringloop gaan. "Speelgoed laat ik ze zelf mee uitzoeken, maar sommige dingen, daar gaat mama toch echt over."

Moeder bepaalt de inboedel, vindt filosofe Corrie Haverkort die veel schrijft over stiefgezinnen. "Jonge kinderen kunnen die keuzes niet maken, dat is te veel verantwoordelijkheid, zij gaan zwabberen op de eigen emoties."

Laat ieder een ding noemen, dat hij of zij echt wil houden. Pak alles uit de kast en ga sorteren: wat vinden we echt belangrijk, wat mag weg, en een krat met spullen waarvan je het nog niet weet. Moeder is de autoriteit. Als ze het later jammer vinden dat iets weg is, kun jij zeggen: we moesten keuzes maken. Opvoeden is ook nee zeggen, dan leert een kind omgaan met frustraties."

Een ritueel kan het afscheid makkelijker maken. Wat deden wij altijd op die bank? Pizza's

eten, knuffelen, film kijken. Doe alles nog één keer, maak foto's en plak die in een boekje."

Spullen wegdoen is leren loslaten en dat gaat makkelijker als ze een goed plekje krijgen, zegt Dieuwke van der Meer, bedenker van de website Moedersminimalisme.nl. De kringloop is dus prima. Niet benadrukken wat ze moeten inleveren, maar zeggen dat ze straks ook met het speelgoed van de andere jongens kunnen spelen. Ook delen kun je leren.

Er zijn ouders die persoonlijke bezittingen wegdoen als de kinderen niet thuis zijn, maar dat is niet de manier. "Dan leren ze er niets van. Moeder moet zelf ook spullen weg doen. En uitleggen hoe ze kiest. Laat zien dat je lang niet alles gebruikt en echt niet alles nodig hebt."

Zo hoeft je ook geen cadeautjes te geven bij wijze van beloning, tipt Van der Meer. "Geef ze liever een beleving." Dus naar het tikibad of theater als ze hun zwemdiploma halen. "Al die spullen slurpen energie en kosten geld. Steek dat liever in je gezin."

Overigens kan het volgens Corrie Haverkort best zijn dat de jongens niet zozeer huilen om de bank, maar om de overgang van oud naar nieuw. "Verdriet om spullen als verzet tegen verandering." Hun leven verandert drastisch, benadrukt ze. "De intimiteit met mama moeten ze gaan delen met drie gasten voor altijd."

Gezinnen samenvoegen vergt voorbereiding, zegt de bedenker van het Stiefplan, waarin ouders vooraf basisafspraken vastleggen. Doe het rustig aan en ga eerst oefenen, adviseert Haverkort. Hebben de jongens al eens bij elkaar geloged? Zijn de gezinnen al met elkaar op vakantie geweest? Hou het tweede huis even aan, dan kun je nog flexibel zijn, eventueel een stapje terug doen. De eerste drie maanden is alles leuk."

Vriendschap tussen vijf- en zevenjarigen hoeft niet voor het leven te zijn, maar het is een leuke start, vindt Haverkort. En de jongens zijn jong: "Er is veel tijd om een mooi gezin te bouwen."

MAAIKE BEZEMER

Zelf een kwestie insturen?
opvoedvraag@trouw.nl



Twee gezinnen samenvoegen kost voorbereiding

In Zeeland lukt het beter dan elders in het land: wekelijkse muzieklessen op de basisschool. Waarom loopt die provincie voorop?

TEKST Sharon van Oost

Zeeland zingt

Zomaar een donderdagochtend in Sint-Annaland. Het is allesbehalve stil in de gangen van basisschool De Casembroot. Uit het lokaal van de kleuters klinkt luid gegiechel, de juf leert hun het verschil tussen hoge en lage tonen. Een paar deuren verder blazen de leerlingen van groep 4 uit alle macht op hun blokfluit en een verdieping hoger repeteert de orkestklas.

Dit is geen uitzonderlijk tafereel. Op De Casembroot is muziekles al jaren vaste prik. Dat is belangrijk, vindt directeur Janet Hakkeling. Het verbreedert, merkt ze. "Leerlingen die je op het schoolplein nooit samen ziet voetballen of touwtje springen, staan tijdens de muziekles naast elkaar. De school is er een stuk gezelliger én rustiger op geworden sinds we zijn gestart met structurele muzieklessen."

Muziek is belangrijk in Zeeland; in 2015 verzorgde 40 procent van de basisscholen een wekelijkse muziekles in de groepen 1 tot en met 8. De rest van het land steekt daar met 7 procent schril tegen af. Volgens de koepel voor basisonderwijs, de PO-raad, is dat te wijten aan een gebrek aan tijd, kennis en geld op de scholen. Maar waar de overheid nu pas aan de belt trekt – minister Jet Bussemaker en cultuurmeenas Joop van den Ende stellen samen 50 miljoen beschikbaar – probeert Zeeland de muziekles al sinds 2010 terug te brengen in het vaste curriculum.

De Gouden Driehoek

Om dat voor elkaar te krijgen, werken steeds meer basisscholen samen met de Zeeuwse Muziekschool, een instituut dat actief is in bijna alle Zeeuwse gemeenten én samenwerkt met lokale muziekverenigingen. De Gouden Driehoek noemen ze dit samenwerkingsverband. De Zeeuwse Muziekschool levert kennis die veel groepsleerkrachten (nog) niet hebben. De verenigingen, die vooral in kleine kernen heel belangrijk zijn, zorgen voor instrumenten en vrijwilligers in de klas.

"Door op deze manier te werken, houden we elkaar in stand", zegt Jack Westdorp van de plaatselijke fanfare Accelerando. Sinds zijn vereniging de orkestklas op De Casembroot verzorgt, heeft die er een hoop jonge leden bij gekregen. In dit dorp hebben veel kinderen meerdere hobby's. Accelerando is inmiddels niet meer de eerste die afvalt, als het te veel wordt. Dat is weleens anders geweest en daar is Westdorp trots op. "Op school mogen de leerlingen het uitproberen en als ze het leuk vinden om daarna ook nog met muziek bezig te zijn, schrijven ze zich in. Voor ons heel belangrijk, want ook wij hebben last van vergrijzing."

De fanfare zorgt op haar beurt dat er instrumenten in de klassen aanwezig zijn, daar hoeft de school dus niet voor te betalen. Hetzelfde geldt voor vrijwilligers, want een orkestklas begeleiden is niet te doen voor één docent. De enige kostenpost is de dirigent die Accelerando elke donderdag laat invliegen.

Het aandeel van de Zeeuwse Muziekschool zit 'm in vakkennis. Speciaal opgeleide docenten leren de groepsleerkrachten hoe zij een goede muziekles verzorgen. Daarna kunnen de juffen en meesters zelf aan de slag. Een eenmalige investering moet komen uit de schoolpot, maar die heeft Hakkeling er zeker voor over. Muziek motiveert mensen, daar is ze van overtuigd. "Het is niet voor niets dat we nog steeds 180 leerlingen hebben. Dat is veel voor een openbare dorpsschool in de provincie."

Wie de Zeeuwse situatie bekijkt, vraagt zich wellicht af of dit niet ook in de andere provincies zou kunnen werken. Of functioneert een verbond tussen een regionaal instituut, vereni-



Muziekles op basisschool De Casembroot in het

'De school is er een stuk gezelliger én rustiger op geworden sinds we zijn gestart met structurele muzieklessen'

gingen én basisscholen alleen in het dunbevolkte Zeeland? Hakkeling twijfelt. Waar ze wel van overtuigd is, is dat het alleen kan werken als alle partijen het belang van muziek in de klas zien. Anders is het niet te doen. Ook de ouders worden zo veel mogelijk betrokken. Hakkeling wijst naar het gymlokaal. Een groepje vaders en moeders zingt er liedjes met hun kinderen.

Zoals Petra Reijngoud, die naast haar achtjarige dochter Roos zit. Ze is blij dat de school zoveel aandacht aan muziek schenkt. "Het maakt mijn dochter vrolijk, ze neemt dat mee naar huis."

Jan Hut, directeur van de Zeeuwse Muziekschool, wil dat de muziekles weer net zo belangrijk wordt als taal en rekenen. Hij blijft